

[Axel Dam.]

Ordfører for det socialdemokratiske Parti henlede ogsaa Opmærksomheden paa, at den Slags Ting skyldes utaalelige Boligforhold og andre Skavanker i Samfundet, som der hellere skulde raades Bod paa.

En Forbrydelse, som ikke godt kan lades uomtalt, naar man drøfter Spørgsmaalet om Grænsen mellem Forbrydelser og Handlinger, der, skønt de betragtes som umoralske, ikke kan straffes som Overgreb mod andre Retssubjekter, er Fosterfordrivelse. Om de ufødte Fostre kan betragtes som selvstændige Retssubjekter eller kun kan betragtes som en Del af Moderens Person, er vel temmelig tvivlsomt, og under Synspunktet partielt Selvmord kan det vel ikke straffes, naar man ikke som i England straffer Forsøg paa Selvmord, der jo i alt Fald staar Kvinden aabent som Middel til at undgaa Fødselen. I Tilfælde, hvor Svangerskabet skyldes Voldtægt, er der i hvert Fald meget, der taler for Kvindens Ret til paa denne den eneste mulige Maade at unddrage sig et paatvunget Moderskab. Den største Betænkelighed her synes mig at være Fristelsen til Foregivende af Vold, hvor saadan ikke har foreligget.

Hvad Selvmord angaar, er det en Inkonsekvens, at man lader Selvmordsforsøg være straffrit, men derimod straffer Hjælp til Selvmord eller Drab paa Begæring af den, der ønsker at dø. Nogen Ret til af religiøse Grunde eller af Hensyn til Selvmorderens Samvittighedsnag i en mulig hinsides Tilværelse at forbyde Selvmord har Staten, synes jeg, ikke, da den ikke er Borgernes Formynder i personlige eller religiøse Anliggender. Derimod kunde der meget vel være Tale om paa andre Menneskers Vegne, f. Eks. paa Kreditorers Vegne, at anvende Tvang til at leve overfor saadanne Mennesker, som har uindfrie Forpligtelser som Debitorer eller som Forsørgere. Men at et Forsøg paa at udslette et Liv, der for vedkommende selv ingen Værdi har, ja, som maaske er idel Pine, og som ingen anden har retligt Krav paa, bør være fuldstændig straffrit, synes jeg ikke der kan være nogen Tvivl om; men gaar man ind paa den Tanke og altsaa, om end med visse Forbehold, anerkender Retten til at dø, som det hedder i de mange tyske Skrifter, der er udgivet om den Sag, maa man ogsaa tage den Konsekvens at tillade saadanne Selvmordere at modtage Hjælp fra dem, der er villige til at yde den. Det vil sikkert altid være meget vanskeligt for en syg og sengeliggende, der ikke selv kan forskaffe sig Midlerne til Selvmord, at finde

en Hjælper, men saa længe saadan Hjælp straffes som en Forbrydelse, vil det være umuligt at formaa nogen dertil.

Man plejer gerne — og det blev ogsaa gjort af en af Ordførerne — at føre Faren for Misbrug i Marken overfor en Afskaffelse af denne Straffebestemmelse, saasom at Morderen kunde erklære, at han kun havde ydet Hjælp til Selvhjælp eller Drab paa Begæring. Saadant Misbrug er det dog meget let at tage Forholdsregler imod ved at kræve den afdødes Villie og Motiver vidnefast konstateret i testamentarisk Form. Muligheden for, at Omstændighederne og dermed Ønsket om at dø kunde ændre sig, hvis vedkommende fortsatte Livet, er en Betragtning, man vel kan anstille og foreholde den livstrætte, men da man ikke er hans Formynder, berettiger det ikke en til paa hans Vegne at tillægge denne Mulighed større Værdi, end han selv gør.

Hvor mange Betænkeligheder man end kan fremføre som gyldige Motiver til, at man ikke vil yde Hjælp til Selvmord — og nogen Pligt til at gøre det er der jo ikke Tale om —, kan ingen af disse Betænkeligheder gøre det til et straffbart Overgreb eller Retskrænkelse mod et Menneske at hjælpe det til noget, som det selv ønsker, og som er straffrit, naar det selv formaar at udføre det uden Hjælp. Det er ulogisk, det er selvmodsigende at straffe for Meddelagtighed i noget, som ikke i sig selv er straffbart.

Naar Selvmord betragtes som en Privatsag, er det Krænkelse af Privatlivets Fred, naar Bladene udbasunerer baade Selvmord og Selvmordsforsøg med nøje Opgivelse af den ulykkelige's Navn og Adresse. Det forøger kun de efterlevende paarørendes Smerte at se Selvmordet og dets formentlige Motiver gjort til Underholdningsstof for et uvedkommende Publikum, og for den ulykkelige, som overlever Forsøget eller tvinges til Live igen — som det undertiden sker med de hængte —, gør det, at han bliver stillet i Gabestokken, det dobbelt vanskeligt at tage Livet op paa ny. Den hensynsløse Offentliggørelse af den Slags Nyhedsstof burde derfor straffes som grov Krænkelse af Menneskers Følelsesliv og af Privatlivets Fred, og jeg kunde ønske en Bestemmelse derom indført enten i Straffeloven eller i Presseloven.

Fra Spørgsmaalet om Princippet for Handlingers Strafbarhed skal jeg gaa over til de to førstnævnte Principspørgsmaal, som Retsforbundet har et noget andet Syn paa end det gængse. Vi er — ganske med Urette — blevet beskyldt for at hylde Gengældelsesprincippet. Med Urette, fordi